

VISION FOR EN SCENEKUNST BASERET PÅ ØKOLOGISKE DYNAMIKKER

Vores jord, Planeten Jorden, kalder på os, og hvis vi formår at aktivere vore sanser og reflektere over vores forbundethed – sammen med hinanden og andre arter – kan vi skabe den radikale sociale transformation, der er nødvendig for overlevelse. Både menneskehedens og alle andre arters overlevelse.

Vi, der står bag denne tekst, arbejder indenfor og kigger selvkritisk på det felt af kunstnerisk praksis, der kaldes "scenekunsten." Vi kræver en radikal ny scenekunst – for det fælles bedste. Det er slut med overlevelsesstrategier og slut med at finde måder at planlægge sig ud af problemer, skabt af det, der grundlæggende er en voldelig verdensorden, som er systemisk fastlåst. Derfor må vi kigge på det system, som scenekunsten består af og de systemer den indgår i, og gøre op med det, der ikke fungerer.

Vi aktører og kunstnere indenfor scenekunsten vil arbejde for at skabe og understøtte en scenekunst baseret på økologiske dynamikker. Med økologiske dynamikker mener vi viden om, respekt for, og frugtbar sameksistens i relationerne mellem levende organismer – fra de mindste mikrober over dyr og mennesker til havene og vejrsystemer. En økologisk scenekunst er bevidst om og i samklang med den levende verdens økologi (naturen), menneskesindets økologi (mental sundhed) og social økologi (menneskenes relationer).

Vi vil arbejde for en scenekunst, der skabes med regenerativ indflydelse på klodens tilstand og i respekt for de fælles levevilkår, som alle arter og livsformer er fælles om.

En scenekunst, der påtager sig en aktiv rolle i sin relation til samfundet ved at undersøge alternative måder at være i verden på og herigennem forme visioner for et mere økologisk bæret samfund.

En scenekunst, der udvikler sig organisk og i tæt kontakt til klodens levevilkår. Som i stedet for vækst har fokus på forbundethed, på at skabe fælles trivsel og undersøge kriterier og muligheder for beboelighed på jorden; for alle arter.

En scenekunst, der er sanselig, kropsligt nærværende, udfordrende og givende. Som gennem den æstetiske erkendelse arbejder for at undersøge og udvikle formater for den kunstneriske praksis.

Det betyder at:

Vi arbejder med at forstå og undersøge dybere relationer til alt det, verden består af, og med at skabe omsorgsfulde udvekslinger mellem mennesker og den levende verden, vi er afhængige af.

Vi ser scenekunsten som et radikalt inkluderende rum, der kan skabe oplevelser og erfaringer af økologisk forbundethed og vi arbejder på at skabe et gensidigt generøst forhold til alle og alt, der er i berøring med det kunstnerisk skabte.

Vi undersøger relationer mellem kunsten og samfundet. Vi ønsker at møde folk på nye steder og nye måder i ligeværdige, mangfoldige og ikke-hierarkiske relationer. Vi spørger hvem "publikum" er og ønsker at udfordre denne position gennem en øget bevidsthed. Inkluderer disse modtagere og deltagere også ophavet, omgivelserne, stedet, som bliver inddraget og påvirket? På hvilken

måde er den levende verden medskabende?

Vi vil udfordre traditionelle værkbegreber og pege på nye måder at skabe, vise og dele scenekunsten. Dette kan bl.a. være gennem at arbejde med udvidede forståelser af stedslighed og tidslighed. Hvad består stedet af, på et dybere plan? Hvor meget skal vi gå i interaktion med det? Hvor lang tid tager et "Værk"? Hvad er nødvendigt for at skabe transformation? Hvordan kan vi arbejde med forskellige tidsligheder som et aktivt element i skabelse og oplevelse af "Værket"?

Vi ønsker at skabe øget opmærksomhed på potentialet i, at værkets liv altid rækker ud over det manifesterende øjeblik. Vi vil gøre op med overproduktion, instrumentalisering, konkurrence og vækstfilosofi i scenekunstens systemer. Vi vil blive ved med at insistere på trivsel og regeneration i vores egne arbejdsforhold og relationer – og i samfundet og omgivelserne som helhed. Dette kræver at kunsten ses som en længerevarende og pågående undersøgelse, og at værkbegrebet udfordres og understøttes af satsninger på kunstnerskaber.

Vi ønsker at undersøge bevægelsen fra beskuelse af kunst, over deltagelse i kunst til beboelse af kunst. Vi er nysgerrige efter at undersøge det sensoriske og erkendelsesmæssige potentiale i dette udvidede liv.

Vi vil udfordre institutioners måder at tænke „værk“ og „produktion“ på med et økologisk perspektiv, så de i højere grad møder kunstnere og andre aktører i ligeværdige relationer baseret på en fælles interesse for kunstnerisk udvikling, nye formater, eksperimenterende processer og varige kunstnerskaber.

Vi arbejder for anerkendelse og respekt for det kunstneriske arbejde og er nysgerrige på, hvad en radikal omfordeling af ressourcer mellem institutioner og kunstnere vil gøre for scenekunsten, og på hvad en økologisk scenekunst kan gøre for et bedre liv for mennesker og alt levende på planeten Jorden.

Denne tekst er forfattet efter en række debatter i løbet af efterår & vinter 2022/23 i det vi kalder RØSK – Refleksionsrum for den Økologiske SceneKunst. RØSK har samlet kunstnere, arrangører og forskere til en række samtaler. Teksten her er vores reflekterede respons med udgangspunkt i scenekunstens muligheder for at være visions- og erfaringskabende. Sammen har vi læst og reflekteret over verdens tilstand og scenekunstens vilkår. Vi har fundet inspiration, læring og kundskab fra en lang række kilder i hvad vi ser som en større, forbundet bevægelse eller revolution, der har det til fælles at de eksisterende samfundsstrukturer – baseret på udbytning, vækst, klimauretfærdighed, mennesket som dominerende art, mv. – udfordres og kritiseres. I stedet undersøges og genlæres både gamle og nye værdisystemer, hvor fokus er dialog med den levende verden og dens beboere; økologiske dynamikker. Skriveprocessen har været fælles og består af mange røster. Det er vores håb, at teksten kan inspirere til samtaler i branchen med udgangspunkt i nysgerrighed overfor nye positioner og muligheder.

RØSK er initieret af Susanne Danig og følgende har deltaget i samtalerne:

Bente Larsen, Christian Gade Berrum, Christine Fentz, Dorte Bjerre Jensen, Gry Worre Halberg, Helga Rosenfeldt-Olsen, Jens Frimann Hansen, Kamma Siegumfeldt, Katrine Faber, Knut Ove Arntzen, Linh Le, Madeleine Kate McGowan, Monna Dithmer, My Grønholdt, Nadja Mattioli, Nana Francisca Schottländer, Nanna Hanfgarn Jensen, Solveig Gade, Tanja Rydell Montan, Tora Balslev, Trevor Davies